

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50.010/2021/8.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Búzás István ügyvéd (CÍM) által képviselt I. r. FELPERES NEVE (CÍM) I. r., II. r. FELPERES NEVE (CÍM) II. r., III. r. FELPERES NEVE (CÍM) III. r. és IV. r. FELPERES NEVE (CÍM) IV. r. felpereseknek – a Dr. Kósa Balázs ügyvéd (CÍM) által képviselt ALPERES NEVE(CÍM) alperes ellen, kártérítés és sérelemdíj iránt indított perében az Egri Törvényszék 34.M.70.152/2020/3. számú közbenső ítélete ellen az alperes 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA a 2016. február 25. napján kelt munkaszerződés alapján határozatlan idejű munkaviszonyban állt dózerkezelő munkakörben az alperesnél. Az elhunyt munkavállaló a munkaszerződés megkötésekor 4 órás részmunkaidőben és 4 havi munkaidőkeretben foglalkoztatták. A felek a közöttük létrejött munkaszerződést 2016. szeptember 1. napjával módosították, mely szerint a munkaidőt 8 órában, a munkaidőkeretet 6 hónapban rögzítették, a munkáltató által kialakított munkaidőbeosztás szerint. Ezen munkaszerződés-módosítás 3. pontja a munkaviszony létrejöttékor kötött munkaszerződés 10. pontját úgy módosította, hogy a munkavállalót hetenként legalább 40 órát kitevő és egy naptári napot magába foglaló megszakítás nélküli pihenőidő illeti meg, továbbá rögzítették, hogy a munkavállalónak a munkaidőkeret átlagában legalább heti 48 óra heti pihenőidőt kell biztosítani.

[2] I. r FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA 2017. január 30. napjától – 2017. február 4. napjáig minden nap munkát végzett, oly módon, hogy beosztása 18 óra 30 perctől - 05 óra 30 percig, vagy 22.00 órától – 6 óráig tartott, február 3-án 18 óra 30 perctől – február 4-én 05 óra 30 percig is dolgozott.

[3] Az alperes és az M Kft. között 2014. június 26. napján létrejött vállalkozási szerződés szerint az alperes, mint vállalkozó a M Kft. Visonta és Bükkábrány bányáiban a bányászati berendezések üzemének kiszolgálására és támogatására láncfalas tolólapos dózerekkel, forgó felsővázak kotrógépekkel, homlokrakodóval a bányauzemek munkarendjéhez igazított segédtevékenységet végzett.

[4] I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA munkavállaló az alperes munkavállalójaként tolólapos dózerrel végzett munkát Visonta bányában. A perbeli napon, azaz 2017. február 4-én I. r. FELPERES (NÉHAI) HÁZASTÁRSA 14.00 órakor kezdte meg a műszakját, a munkaterületen. Az M Kft. által üzemeltetett kotrógép a szín fölötti fedőréteg jövesztését végezte, míg a kotrógép mellett segédgépként dolgozott az alperes alkalmazásában álló I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA által kezelt tolólapos dózer. A dózeres feladata a lavírsík kialakítása, a marótárcsa által elszórt, jövesztett anyag egyengetése és a vízelvezetés megoldása volt.

[5] I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA munkavállaló a munkavégzés helyére oly módon érkezett meg, hogy a Vécse felé vezető út elágazásánál a bányabejárásnál felszállt az M Kft. munkavállalóit szállító gépkocsira, ugyanis az a gyakorlat alakult ki, hogy az alvállalkozó telephelyén az attól távoli munkahelyre telepített dolgozók nem mentek be személyesen bejelentkezni. A munkairányítói feladatokat a perbeli napon a GAZDASÁGI TÁRSASÁG munkavállalója, MUNKAVÁLLALÓ 1 kotrómester látta el, míg MUNKAVÁLLALÓ 2 gépkezelő a kotrógéppel kapcsolatos ellenőrzési feladatokat végezte. A kotrómester a műszakváltást követően a felső szelet jövesztését végezte, majd az alsó szelet jövesztése előtt igénybe vette MUNKAVÁLLALÓ 2 segítségét a lavírsík szintjének kialakításához. Ezt követően elkezdte az alsó szelet jövesztését, majd MUNKAVÁLLALÓ 2 is felment a kotrómesteri fülkébe, hogy közölje a gépellőrzés eredményét. A fülkében tartózkodó kotrómester azt észlelte, hogy a marótárcsa egy kemény kőzettel találkozik, majd a fülkében lévő monitorra nézve látta, hogy a dózerrel ütközött. Ezt követően a fülkében lévő MUNKAVÁLLALÓ 2 is a monitorra tekintett, majd a kotrógépről lefele indult a lavírsíkra és őt követte MUNKAVÁLLALÓ 1 is. Megállapították, hogy a kotrógép marótárcsája a dózer tolólapja és vezetőfülke közötti részét, valamint a vezetőfülkét felülről összenyomta, azt roncsolta. A munkagépben tartózkodó I. r. FELPERES (NÉHAI) HÁZASTÁRSA munkavállalón segíteni nem tudtak, a baleset következtében a helyszínen életét veszítette.

[6] A balesetet követően lefolytatott bányafelügyeleti vizsgálat nem tudta megállapítani, hogy milyen okból állhatott a baleset helyszínén a dózer, illetve rögzítette, hogy I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA közvetlenül a baleset bekövetkezését megelőzően végzett tevékenységét nem lehetett minden kétséget kizáróan rekonstruálni.

[7] A Heves Megyei Rendőr-főkapitányság eljárásában a nyomozást megszüntette arra tekintettel, hogy bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható.

[8] A felperesek többször módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy fizessen meg az I. r. felperesnek 4 590 000.- forint vagyoni kártérítést, továbbá 7 000 000 forint sérelemdíjat, II-III-IV. r. felpereseknek személyenként 5 000 000.- forint sérelemdíjat, valamint 997 700.- forint ügyvédi munkadíjat általános forgalmi adóval növelt összegben.

[9] A felperesek keresetük jogalapjaként a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdését, 171. § (1) bekezdését és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) bekezdését jelölték meg.

[10] A felperesek keresetükben előadták, hogy a biztonságos munkavégzés feltételeit az alperesi munkáltatónak kell biztosítani, amennyiben adott munkaterületen több munkáltató munkavállalói teljesítenek munkafeladatot. Az, hogy a munkafolyamatot az M Kft. szervezte, az alperesi munkáltató felelősségét nem szünteti meg. Vitatták a felperesek, hogy az alperesi munkáltató a felperest megfelelő oktatásban részesítette a jogszabályokban és a belső szabályzatokban előírtakra vonatkozóan. A nyomozati eljárás iratanyagára hivatkozással előadták, hogy a dózerban semmilyen kommunikációt szolgáló technikai eszköz nem volt, a szakértői vélemény is rögzítette, hogy a gépkezelők között semmilyen összeköttetés, kommunikáció nem volt. Kizárólag arra tekintettel, hogy nem állapítható meg, hogy I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA miért tartózkodott a baleset bekövetkezésének helyén, nem következik az, hogy a baleset bekövetkezése kizárólag az elhunyt magatartására vezethető vissza. A vezénylés, valamint a munkabeosztás alapján is látható, hogy a néhai beosztása alapján a fáradtsága megállapítható. A baleset az alperes ellenőrzési körén belül következett be, a munkáltató pedig az ellenőrzési körén belül bekövetkezett kár megtérítése alól nem mentesülhet, a felelőssége objektív, annak kimentésére nincs lehetőség. A munkafolyamat veszélyességére tekintettel elengedhetetlen lett volna, olyan munkavállaló jelenléte, akinek a feladata a munkafolyamatok megfigyelése, amely megfelelő létszámú munkavállalóval biztosítható lett volna.

[11] Az alperes ellenkérelmében a felperesek keresetének az elutasítását kérte. Ellenkérelmében előadta, hogy a hatóságok a baleset tekintetében átfogó vizsgálatot folytattak, melyek megállapították, hogy a balesetet teljes egészében az elhunyt figyelmetlensége és a munkavégzésére irányadó szabályok megsértése okozta. Hivatkozott továbbá arra, hogy amennyiben az M Kft. munkavállalójának felperesek által állított mulasztása közrehatott a baleset bekövetkezésében, akkor a baleset az alperes ellenőrzési körén kívül következett be. A munkavégzésre vonatkozó szabályok kialakítása és érvényesítése nem kizárólag az alperes hatásköre volt, hanem annak illeszkednie kellett az M Kft. előírásaihoz. A vizsgálat megállapításai szerint I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA mobiltelefonon tartotta a kapcsolatot az M Kft. munkavállalóival, ugyanakkor kiemelte, hogy nem szükséges a folyamatos kommunikáció, mivel mind a munkafolyamatok, mind a munkavédelmi követelmények megfelelően szabályozottak. I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA rádiókapcsolat nélkül is tudta, hogy melyek azok a helyek, ahol ő nem állhat. Az alperes az elhunytat rendszeresen munka- és tűzvédelmi oktatásban részesítette, továbbá bányabiztonsági továbbképző tanfolyamon is részt vett.

[12] A munkaterületre kizárólag megfigyelésért felelős személy vezénylése nem volt indokolt, hiszen a kotrómesternek, a gépkezelőnek és a dózerkezelőnek is feladata a biztonságos munkavégzés feltételeinek betartása és ellenőrzése. Jelen esetben a dózer munkáját MUNKAVÁLLALÓ 2 irányította, a dózernek a baleset bekövetkezésének időpontjában feladata nem volt.

[13] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA alperesi munkavállaló 2017. február 4. napján bekövetkezett balesetéért az alperesi munkáltatót teljes körű felelősség terheli.

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása az Mt. 166. § (1), (2) és (3) bekezdésére hivatkozással rögzítette, hogy az alperes sem vitatta, hogy

I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA munkavállaló 2017. február 4. napján bekövetkezett balesete miatt keletkezett kár a munkaviszonnyal összefügg. Az elsőfokú bíróság a Kúria 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény II/2. pontja alapján rögzítette az ellenőrzési körbe tartozó alperesi feladatokat. A bányafelügyeleti vizsgálat alapján megállapítható volt, hogy nem ismert a dózer milyen okból állt a baleset helyszínén, a balesetnek szemtanúja nem volt. Az alperes munkavállalóinak a napi feladatot a saját munkavezetője adta ki, az alperesi munkavállalókkal az M Kft. munkavezetője nem találkozott, az I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA műszakkezdéskor be nem jelentkezett. Megállapította továbbá, hogy a kotrómester és a dózervezető közvetlen kapcsolatban nem álltak egymással, I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA walky talky-val - mely a kotrógépen rendelkezésre állt - nem rendelkezett, továbbá az M Kft. dolgozói céges mobiltelefonnal is ellátták. Hivatkozott az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a nyomozati eljárásban kirendelt igazságügyi műszaki szakértő véleményére, valamint az M Kft. és az alperes között létrejött vállalkozási szerződés 6.6. pontjára, 9. számú melléklet 5. pontjára és az 5. és 10. pontjára. A bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA balesete a munkáltató ellenőrzési körén belül eső körülmény miatt következett be, az alperesi munkáltató vezénylese alapján, a munkaszerződése szerinti munkaköre ellátása során, a munkáltató által biztosított munkagépen. Az alperes az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges utasításokkal a munkavállalót nem látta el, I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA munkafeladatát saját belátására, gyakorlatára, tapasztalatára, pillanatnyi fizikai és mentális állapotára bízva végezte. Az elhunyt a baleset napján már a 6. munkanapját teljesítette úgy, hogy az azt megelőző 5 munkanapon végig éjszakai műszakban dolgozott. A baleset napján, 2017. február 4-én reggel 5 óra 30 perckor járt le a műszakja és délután 14.00 órakor ismét munkába állt. Kiemelte, hogy a munkáltató által biztosított munkaeszköz, azaz a dózer a biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételekkel nem rendelkezett, rádiókapcsolat nem volt rajta kiépítve és olyan jelzőfény sem, amellyel a helyzete meghatározható lett volna.

[15] Az elsőfokú bíróság mellőzte az alperes által indítványozott bányaművelési és bányászati munkagépek területén szakértelemmel rendelkező igazságügyi munkavédelmi szakértő kirendelését, mivel e nélkül is megállapítható az alperes felelőssége, továbbá az alperes által hangsúlyozott M Kft. felelőssége jelen perben nem vizsgálható. A közigazgatási eljárásban született határozatok körében az alperes hivatkozására tekintettel kifejtette, hogy a Pp. 263. § (2) bekezdése alapján a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti, különös tekintettel arra is, hogy MUNKAVÁLLALÓ 2 tanú a közigazgatási- és a büntető eljárásban egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett.

[16] Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy mivel a kár a munkáltató ellenőrzési körén belül eső körülmény miatt következett be, kizárólag akkor mentesülhetett volna a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta. Jelen perben azonban ez nem volt megállapítható, a baleset körülményei ismeretlenek maradtak.

[17] Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozással a Pp. 381. § szerint az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára való utasítását kérte, másodlagosan az elsőfokú bíróság

közbenső ítéletének megváltoztatásával a kármegosztás alapján kérte az elhunyt munkavállaló és az alperesi felelősség mértékének megállapítását.

[18] Fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság 34.M.70056/2020/22. számú végzésével a peres eljárást felfüggesztette, majd ezt követően a felperesek a 2020. október 22-én előterjesztett beadványukban az eljárás folytatását kérték. Ezen túlmenően a felperesek a bíróság felhívása nélkül előkészítő iratot terjesztettek elő, mely keresettől elállást és további nyilatkozatokat tartalmazott, majd az elsőfokú bíróság 2. sorszám alatt idéző végzést bocsátott ki, melyben az alperest nyilatkozattételre hívta fel és 2020. november 27. napján megtartott tárgyaláson közbenső ítéletet hozott.

[19] Az alperes a Pp. 123. § (1), (2) bekezdésére, 128. §-ára hivatkozással előadta, hogy a törvényi szabályozás értelmében felfüggesztés esetén az eljárás folytatása iránt minden esetben határoznia kell a bíróságnak, az addig lefolytatott eljárási cselekmények hatálytalanok. Az ügyiratok sorszámozásából megállapítható, hogy a bíróság az eljárás folytatásáról végzést nem hozott, ezért hatálytalan a felperesek keresettől való elállása, előkészítő irata, a bíróság idéző végzése, illetőleg az ezt követően megtartott tárgyaláson tett valamennyi nyilatkozat és a közbenső ítélet is.

[20] Az ügy érdemében előadta a Kúria 1/2018. (VI.25.) KMK véleményére hivatkozással, hogy a munkáltató az ellenőrzési körén belül eső körülmény miatt keletkezett kárt akkor nem köteles megtéríteni, ha bizonyítja, hogy azt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A bíróság az igazságügyi munkavédelmi szakértő kirendelését mellőzte és a bíróság kizárólag azt tudta megállapítani, hogy a baleset körülményei ítéleti bizonyossággal nem rekonstruálhatóak.

[21] Az alperes már az elsőfokú eljárás során hangsúlyozta, hogy teljeskörű felelőssége a munkavállaló vétkes mulasztása miatt kizárt, továbbá az alperes a munkavállaló kizárólagos elháríthatatlan magatartására hivatkozott, ezért a munkavállalói közrehatás és annak mértéke vizsgálendő lett volna. Az elsőfokú bíróság viszont kizárólag annak megállapítására szorítkozott, hogy a munkáltató felelősség alóli teljes mentesülésének feltételei fennállnak-e.

[22] Kizárólag arra tekintettel, hogy a baleset körülményei nem rekonstruálhatóak, nem jelenti automatikusan az alperes teljes körű felelősségét, különös tekintettel arra, hogy mind a felperes, mind az alperes kérte igazságügyi szakértő kirendelését.

[23] Az alperes fellebbezésében hivatkozott a bányászati hatóság határozatának 2.1. pontjára, melyek szerint a hatósági eljárás világosan megállapította az elhunyt munkavállaló felelősségét, az elsőfokú bíróság azt nem indokolta, hogy ezen határozat megállapításait milyen indokból nem vette figyelembe.

[24] Az M Kft.felelősségének vizsgálata perben állása hiányában is indokolt, hiszen a baleset helyszínén az elhunytat kivéve kizárólag az M Kft. munkavállalói voltak jelen annak bekövetkezésekor.

[25] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását kérték.

[26] A felperesek elsődleges fellebbezési kérelme körében előadták, hogy a Pp. 381. §-ára alapított alperesi fellebbezési kérelem ellentmondásos, annak valódi tartalma beazonosíthatatlan és elbíráthatatlan. Az alperes nem jelölte meg, hogy az általa szabálysértésnek minősített körülmény milyen oknál fogva minősül lényeges eljárási szabálysértésnek, az milyen módon hat ki az ügy érdemi eldöntésére, valamint egy külön végzésben megjelölt eljárás folytatását elrendelő végzés mennyiben változtatta volna meg az eljárás jogalap tekintetében történő lezárását, a közbenső ítélet tartalmát.

[27] A felperesek az alperes másodlagos fellebbezési kérelmére előadták, hogy az alperes az ellenőrzési kör tekintetében nem fogalmazott meg az elsőfokú bíróság ítéletét vitató nyilatkozatot.

[28] A munkáltató felelősség alóli mentesüléséhez az Mt. 166. § (2) bekezdése alapján lefolytatott vizsgálat volt szükséges. Az elsőfokú bíróság állást foglalt abban, hogy a baleset a munkáltató ellenőrzési körén belül következett be, ezért az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontja mentén történő állásfoglalás az elsőfokú határozatban szükségtelen lett volna. A mentesülés körében mindösszesen az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontját kellett vizsgálni, hogy megállapítható-e az, hogy a balesetet kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta. Hivatkoztak a felperesek arra, hogy az egyes gépek között a szabályzatoknak megfelelően a folyamatos rádiókapcsolat nem volt biztosítva, ennek biztosítása esetén esetleg a baleset is elkerülhető lett volna, illetve a baleset könnyebben rekonstruálhatóvá válna. Az alperes a közigazgatási hatóságok eljárásából rendelkezésre álló iratanyagon túl egyéb bizonyítékra a mentesülés körében nem hivatkozott, bizonyítási indítványt nem tett.

[29] A felperesek a szakértői bizonyítás körében előadták, hogy a teljes közigazgatási- és büntető eljárás iratanyagának megismerése után a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványukat nem tartották fenn, tekintettel arra, hogy az abban foglaltak szerint a baleset körülményei annak bekövetkezését követően is azonosíthatatlanok voltak. Az alperes sem tudott egyébként megjelölni még tisztázandó ténykérdést, a szakvéleményt pedig a jogkérdések körében és a perben nem álló M Kft. vonatkozásában kívánta beszerezni.

[30] A kármegosztás körében előadta, hogy abban a munkáltatói felelősség megállapítását követően lehet dönten, a kártérítés mértéke körében pedig az elsőfokú bíróság döntést még nem hozott. Az alperes a kármegosztás indokoltságát a munkavállalói szabályszegésben is vétkes magatartásban látja, azonban anélkül, hogy megjelölt volna egyetlen vétkes munkavállalói magatartást, amelyet akár a megelőző, akár az elsőfokú peres eljárásban megállapítottak volna. Ezzel szemben azonban tény, hogy az alperes valamennyi munkabiztonsági és munkavédelmi szabályt megszegett. Az elsőfokú bíróság rendelkezésére nem állt olyan tényadat és bizonyíték, amely munkavállalói szabályszegést bizonyította volna.

[31] Az alperes a felperesek ellenkérelmére előterjesztett nyilatkozatában - a fellebbezésében előadottak változatlan tartalommal való fenntartása mellett - előadta, hogy a felperesek azon hivatkozása, hogy az alperes nem bizonyított konkrét munkavállalói szabályszegést, felróható magatartást, károsulti közrehatást, nem valós. A bányahatósági

határozat konkrétan megjelöli a munkavédelmi törvény és a vonatkozó üzemi utasítás azon rendelkezéseit, amelyet a I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA megszegett. A felperesek és az elsőfokú bíróság is tévesen értelmezi az 1/2018. (VI.25.) KMK véleményt, jelen eljárásban a harmadik rész szabályozása az irányadó, melynek során vizsgálni kell a munkavállalói közrehatás mértékét. Vitatta, hogy az ellenőrzési körén belül következett be a baleset, azt a munkavállaló elháríthatatlan, felróható magatartása okozta.

[32] Az ítéltábla figyelemmel arra, hogy a felek tárgyalás tartását nem kérték és az a Pp.376. § (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározottak alapján sem volt szükséges, ezért az alperes fellebbezését a Pp. 376. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[33] Az ítéltábla elsődlegesen az alperesnek az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmét vizsgálta.

[34] Az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság 34.M.70050/2020/22. számú jegyzőkönyvben meghozott végzésében az eljárás felfüggesztéséről rendelkezett, a Fővárosi Törvényszék előtt 2.Cspk.7/2020. szám alatt folyamatban lévő eljárásban a felperesek hitelezői igénybejelentése elbírálásáig, majd a felperesek eljárás folytatása körében előterjesztett kérelmét követően az elsőfokú bíróság a Pp. 128. § (2) bekezdése alapján nem rendelkezett az eljárás folytatásáról, így a Pp. 128. § (4) bekezdése alapján hatálytalan a felperesek keresettől elállása, előkészítő irata, a bíróság idéző végzése, a tárgyaláson tett felperesi nyilatkozatok, valamint a közbenső ítélet.

[35] A Pp. 128. § (2) bekezdés a) pontja szerint a peres eljárás folytatásának elrendeléséről a bíróság a 123. § és 125. § szerinti esetekben az előkérdés jogerős elbírálásának részére történő bejelentésétől vagy – ha arról hivatalos tudomást szerez – a tudomásszerzéstől számított 15 napon belül meghozott végzéssel határoz.

[36] A Pp. 128. § (3) bekezdése alapján a peres eljárás folytatásának jogkövetkezményei a felekkel szemben a (2) bekezdésben meghatározott végzés felekkel történő közlésével állnak be.

[37] A 128. § (4) bekezdés szerint a peres eljárás felfüggesztésével minden határidő megszakad. Az eljárás folytatásától a határidők újra kezdődnek. A felfüggesztés tartama alatt tett minden – a per érdemére vonatkozó – bírói rendelkezés, valamint a felek által teljesített minden eljárási cselekmény hatálytalan, kivéve a felfüggesztéssel vagy az eljárás folytatásával kapcsolatos bírói rendelkezéseket és eljárási cselekményeket.

[38] Osztja az ítéltábla az alperes álláspontját, hogy az elsőfokú bíróságnak a felfüggesztett eljárás folytatásáról alakszerű végzéssel kellett volna rendelkezni, a tárgyalás kitűzése és a felperesek keresetváltoztatást tartalmazó előkészítő iratának az alperes részére való megküldése mellett.

[39] Tekintettel arra, hogy ezen végzést az elsőfokú bíróság nem hozta meg és enélkül folytatta az eljárást, az ítéltáblának azt kellett vizsgálni a Pp. 381. §-ában foglaltakra figyelemmel, hogy az eljárás folytatásáról rendelkező végzés meghozatalának az elmulasztása

tekinthető-e olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott.

[40] Ezen jogszabály értelmezésénél irányadónak tekinthető az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény, melynek 1. pont (2) bekezdése szerint a gyakorlatban a hatályon kívül helyezés alkalmazása általában akkor indokolt, ha a másodfokú bíróság a feltárt lényeges eljárási szabálysértéssel és annak kiküszöbölési lehetőségével összefüggő összes körülmény mérlegelésének eredményeként arra a következtetésre jut, hogy az eljárási szabálysértés jellegének és súlyának, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatásának, továbbá a másodfokú eljárásban való orvoslás lehetőségének figyelembevételével elengedhetetlen az elsőfokú eljárás megismétlése. E döntés meghozatala során indokolt figyelemmel lenni a célszerűség, a pergazdaságosság és az időszerűség követelményeire, amelyek magukba foglalják azt a követelményt is, miszerint az egyes eljárási cselekményeket általában ott kell fogyanatosítani, ahol az teljes értékű módon, a legrövidebb időn belül és a legkevesebb költséggel megvalósítható. A célszerűség, pergazdaságosság és időszerűség azonban nem önálló mérlegelési szempontok, hanem az orvoslás lehetőségének megítélése során fejtik ki hatásukat.

[41] A Pp. indokolása is hangsúlyozza, hogy hatályon kívül helyezés lényeges eljárási szabálysértés miatt csak akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen, melynél értékelni szükséges a feltárt konkrét szabálysértés jellegét és súlyát, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatását azaz, hogy az adott eljárási szabálysértés a per eldöntésére közvetlenül is kimutathatóan kihatott-e, orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges és elengedhetetlen az elsőfokú eljárás megismétlése.

[42] Az a feltétel, hogy a lényeges eljárási szabálysértésnek az ügy érdemére kihatónak kell lennie, úgy értelmezhető, hogy a törvényes eljárás lefolytatása mellett más tartalmú döntés meghozatalára került volna sor (KGD2011.199.).

[43] Az elsőfokú bíróság azzal, hogy elmulasztott rendelkezni a felfüggesztés okának megszűnése után az eljárás folytatásáról, eljárási szabályszegésnek tekinthető, azonban nem olyan eljárási szabálysértés, amely a közbenső ítélet meghozatala körében az érdemi döntésre kihatással bírt. Az alperes az eljárás során olyan sérelmet nem szenvedett, amely az eljárási jogaiban, nyilatkozattételi jogában korlátozta volna. A felperesek által előterjesztett keresetváltoztatásra a bíróság végzése alapján nyilatkozatot terjesztett elő és a megtartott tárgyaláson is élhetett jogaival.

[44] Összességében az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabálysértése a közbenső ítéletben meghozott érdemi döntésre kihatással nem volt, így nem állapítható meg olyan eljárásjogi szabálysértés, amely az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezését indokolná.

[45] A törvényszék az alperes másodlagos fellebbezési kérelmét sem találta alaposnak.

[46] Az elsőfokú bíróság a kárterítési felelősség mértéke körében a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása után a per eldöntése szempontjából releváns tényállást a Pp.

279. § (1) bekezdése alapján helyesen állapította meg és abból helytállóan következtetett az alperes teljes kártérítési felelősségére. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét, annak helyes indokai alapján, a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján helybenhagyta.

[47] Az ítéltábla kizárólag a fellebbezésre tekintettel hangsúlyozza az alábbiakat: A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben helytállóan adták elő, hogy az alperes fellebbezésében azt nem vitatta, hogy a perbeli baleset az ellenőrzési körén belül következett be, erre kizárólag a felperesek fellebbezési ellenkérelmére előterjesztett nyilatkozatukban hivatkoztak.

[48] A teljesség kedvéért azonban az ítéltábla kiemeli, hogy az Mt. 166. § (2) bekezdésének a) pontja szerint a munkáltató akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső körülmény okozta, mellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

[49] A Kúria 1/2018. (VI.25.) KMK véleményének II.1.2. pontja az ellenőrzési kört a munkáltató befolyásolási, rálátási lehetőségével, illetve ennek hiányával határozza meg. Így a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a telephelyen kívül végzett munka kijelölt, körülhatárolt helyszíne, adottságai, a munkáltató által üzemben tartott vagy ténylegesen használt járművel, annak a munkáltató által megbízott vezetője magatartásával, mulasztásával összefüggő körülmény.

[50] Ellenőrzési körbe esik minden olyan körülmény, amelyre a munkáltatónak befolyása van, amelyre képes hatást gyakorolni. Az ellenőrzési kör fogalmaként minden olyan objektív tény és körülményt értékelni kell, amelynek alakítására a munkáltatónak lehetősége van. Ennek során a baleset közvetlen okát és a balesethez vezető egész munkafolyamatot vizsgálni kell, a munkamódszer megválasztását, az ahhoz biztosított munkaeszközt, a munkavállalói létszámot, szakismeretet, mert ezek biztosítása a munkáltató kötelezettsége, így arra befolyása, ráhatása van (Mfv.I.10.290/2019/3.).

[51] Az alperes és a M Kft. között 2014. június 26-án létrejött vállalkozási szerződés rögzíti a perbeli munkaterületre vonatkozóan az alperes kötelezettségeit (6.3., 6.5. pont), továbbá azt, hogy a munkavégzés helyszínére, a feladatra vonatkozó napi információkat a vállalkozó (azaz az alperes) felügyelete, illetve a gépkezelők a műszak kezdetekor a felolvasó helyiségben kapják meg a bányaszakos műszaki felügyelőtől (7.2. pont).

[52] Az eljárás adataiból megállapítható, hogy a baleset napján a munkavégzéshez szükséges utasítást az elhunyt a szerződésben foglaltak szerint nem kapta meg, illet az alperes nem állított, nem is bizonyított, mivel a tanúk által hivatkozott nehézkes mozgása miatt a M Kft. munkavállalói a szakvezető tájékoztatása után indultak ki a munkaterületre és útközben vették fel az elhunytat a gépkocsira. MUNKAVÁLLALÓ 1, MUNKAVÁLLALÓ 3, MUNKAVÁLLALÓ 4 és MUNKAVÁLLALÓ 5 tanúknak a közigazgatási eljárásban 2017. február 7. és 2017. február 11. napján tett tanúvallomásai e körben egyező nyilatkozatot tartalmaztak.

[53] Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az elhunyt munkavállaló 2017. január 30. napjától – 2017. február 4. napjáig folyamatosan munkát végzett éjszakai műszakban.

[54] A nyomozati eljárásban keletkezett Nemzeti Szakértői és Kutató Központ Miskolci Intézetének 0031/2017/BE. számú igazságügyi műszaki szakértői véleménye megállapította, hogy a dózer „semmilyen megkülönböztető vagy helymeghatározást biztosító jelzőrendszerrel” (5. oldal) nem rendelkezett; a dózer éjszakai vagy más korlátozott látási viszonyok közötti vizuális pontos helyzetének észlelése, nyomon követése jelentősen nehézkes, némely helyzetben egyáltalán nem látható a gép takarása miatt (szakértői vélemény 5. oldal); továbbá „a dózer munkagépen olyan fénytechnikai berendezés nincs, amely alapján annak haladási helyzete a gép takarása miatt megítélhető lenne a kotrógépkezelő részére” (szakértői vélemény 13. oldal), illetve „a két gépkezelő között semmilyen jelrendszer és semmilyen rádióösszeköttetés nincs” (szakértői vélemény 5. oldal).

[55] A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) – elsőfokú bíróság által is hivatkozott – 40. § (1) bekezdése szerint a munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

[56] Az Mvt. 54. § (7) bekezdésének a), b), c) és h) pontjai szerint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a szükséges utasításokat és tájékoztatást a munkavégzést megelőzően a munkavállalónak megadni, rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket, a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére, és teljes felelősséggel megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket is, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására.

[57] Az igazságügyi műszaki szakértői vélemény és az eljárásban meghallgatott tanúk szerint az alperes tulajdonát képező és az elhunyt által használt munkagép a láthatóságot és a kommunikációt biztosító eszközökkel nem rendelkezett. Ezek olyan műszaki követelmények, melyeket a technika adott szintjén, a biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató biztosítani tud.

[58] A perbeli munkavégzés kifejezetten veszélyesnek tekintendő munkavégzési helyen történt, ezért az esetlegesen felmerülő akár műszaki, akár a munkavállaló személyében rejlő problémák elhárítása érdekében, valamint a munkakörülményekre tekintettel a kommunikációhoz szükséges eszközt szükséges lett volna az alperesi munkáltatónak biztosítani.

[59] Kiemeli az ítéltábla, hogy az alperes 2016. március 1. napján készült munkavédelmi kockázat-bebecslése, mely a közigazgatási iratok között lelhető fel, a „kotrési technológiára/nehézgépkezelő”-re vonatkozó részében az „egyéb hatások” pontban rögzíti a munkavégzés veszélyforrásaként a gépkezelők közötti kommunikáció hiányát és szükséges intézkedésként megjelöli, hogy a fejtés során a teljes időtartamban folyamatosan kapcsolatot kell tartani a gépkezelők között, azonban ennek ellenére erről nem gondoskodott.

[60] Ha a munkáltató nem biztosította a biztonságos munkavégzés feltételeit, azaz a munkagépet nem látta el megfelelő fénytechnikai berendezéssel és a munkavállalót kommunikációra alkalmas eszközzel, így alappal nem hivatkozhat arra, hogy a baleset az ellenőrzési körén kívül következett be (Mfv.X.10.131/2020/7. szám).

[61] A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a balesetet a munkáltató ellenőrzési körén belül eső körülmény okozta.

[62] Az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott mentesülési okok konjunktívak, ezért, ha a kárt a munkáltató ellenőrzési körébe eső körülmény okozta, a törvényben meghatározott azon feltételeket, hogy a munkáltatónak azzal nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, nincs jelentősége.

[63] A Kúria 1/2018. (VI.25.) KMK véleménye szerint a munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató felelősség alóli mentesüléséhez, ha a kárt kizárólag a munkavállaló magatartása okozta és ez a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Az eset összes körülményének vizsgálata mellett ezen mentesülési feltétel fennállása csak akkor állapítható meg, ha a munkáltató bizonyítása sikeres arról, hogy a kár keletkezésében a munkavállaló elháríthatatlan magatartásán kívül egyéb ok nem hatott közre. Amennyiben a bizonyítási eljárás eredménye alapján a munkavállaló károkozó magatartása és a munkáltató terhére értékelhető körülmény is megállapítható, vagyis a kizárólagos és elháríthatatlan munkavállalói magatartás nem bizonyított, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet, csak kármegosztásnak lehet helye.

[64] A balesetet követő rendőrségi és közigazgatási eljárásokban lefolytatott vizsgálatok az alperes oldalán felmerült és a szakértői véleményből már idézett hiányosságokat feltárták, azonban a baleset pontos bekövetkezésének folyamatát azon túl, hogy nem tudták megállapítani, a másodfokú bányahatósági határozat (Magyar Bányászati és Földtani Hivatal MBFH/1315-4/2017. számú határozat) 14. oldalán azt is rögzíti, hogy „nem volt pontosan bizonyítható, csak feltételezhető, miért állt meg veszélyes helyen I. r. FELPERES NÉHAI HÁZASTÁRSA a dózerrel”. A Heves Megyei Rendőrfőkapitányság 10000/18/2017.bü. számú határozata (nyomozati iratok 293. oldal) szerint sem volt megállapítható, hogy az elhunyt a marótárcsa mozgását milyen okból nem észlelte és a dózer helyzetét miért nem változtatta meg.

[65] Az alperes a bizonyítási kötelezettsége ellenére a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartását bizonyítani nem tudta, kizárólag a közigazgatási eljárásban keletkezett határozatokra hivatkozott. A szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el, mivel a nyomozati eljárásban

kirendelt igazságügyi műszaki szakértő aggálytalan véleményt adott, az abban foglaltakat a felek érdemben nem vitatták, továbbá az M Kft. munkavállalóinak a balesetben való közrehatásának vizsgálata az alperes munkajogi felelőssége szempontjából relevanciával nem bír. Ezen felelősség az alperes és az M Kft. polgári jogi jogviszonyában vizsgálható és értékelhető.

[66] Fentiekre figyelemmel a törvényszék helyesen állapította meg, hogy a baleset pontos körülményei a per adatai alapján nem állapíthatók meg, annak szentenciája nem volt, a baleset mechanizmusa pontosan nem rekonstruálható. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a baleset okaként a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása nem állapítható meg, ha a munkáltató nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételei biztosításának. Az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerint a károsult magatartásának nem kell vétkesnek lenni, ebből következően következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy ha a baleset oka nem állapítható meg (vagyis a munkáltató kimentésre irányuló bizonyítása eredménytelen), akkor az sem állapítható meg, hogy a balesetet kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta (EBH2019.M.13.).

[67] Tekintettel arra, hogy a munkáltató nem tudta igazolni, hogy a baleset kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartására vezethető vissza és nem bizonyította a munkavállaló vétkes közrehatását, ezért kármegosztásnak nincs helye.

[68] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatására indokot nem látott.

[69] Az elsőfokú bíróság az eljárást befejező határozatában fog rendelkezni a perköltség és az illeték mértékéről, valamint annak viselése módjáról.

[70] A kereseti követelés összezszerűségének elbírálása céljából az ítéltábla a Pp. 341. § (4) bekezdése alapján az iratokat megküldi a törvényszéknek.

Debrecen, 2021. május 5.

Dr. Tass Edina s.k. a tanács elnöke, Tarsolyné dr. Váradi Ildikó s.k. előadó bíró,
Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró